

Conceptual and strategic directions of operative-search counteraction to crimes against property in big cities

Концептуально-стратегічні напрями оперативно-розшукової протидії злочинам проти власності у великих містах

Oleksii Dereviahin

Key words:

crimes against property, search and rescue, big cities.

Ключові слова:

злочини проти власності, оперативно-розшукова протидія, великі міста.

Актуальність теми. Сучасний стан інформатизації суспільства створює нові, раніше не знайомі вітчизняному законодавству про кримінальну відповідальність форми злочинної поведінки, відкриває нові «горизонти» для корисливої професійної та організованої злочинності, які, в першу чергу, проявляються у великих містах. Дедалі частіше в поле зору правоохоронців потрапляють факти вчинення кіберзлочинів проти власності, що, своєю чергою, потребує від підрозділів кримінальної поліції належного реагування, а за умови латентності злочинів вказаної категорії визначення стратегічних напрямів оперативно-розшукової протидії злочинам проти власності у великих містах за допомогою як гласних, так і негласних можливостей.

Аналіз останніх досліджень. Проблемні питання протидії та запобігання злочинам проти власності в наукових працях розглядали такі відомі вітчизняні й зарубіжні вчені, як Ю.В. Александров, Б.І. Бараненко, П.Д. Біленчук, В.В. Василевич, В.О. Глушков, В.В. Голіна, О.М. Джужа, А.Е. Жалінський, А.П. Закалюк, А.Ф. Зелінський, М.Й. Коржанський, В.М. Кудрявцев, Н.Ф. Кузнєцова, І.П. Лановенко, В.Г. Лихолоб, О.М. Литвак та інші. Водночас нині в науковій літературі, на наш погляд, мало уваги приділяється проблемам протидії злочинам проти власності у великих містах Національною поліцією, яка має найбільш широкий спектр повноважень у цьому напрямі серед правоохоронних органів держави. Своєю чергою, оперативно-розшукова протидія можливим злочинним проявам у цій сфері потребує постійного вдосконалення процесу виявлення та фіксації злочинів проти власності та їх наслідків, що має супроводжуватися науковим пошуком вирішення проблем у цьому напрямі.

Метою статті є на підставі аналізу теоретичних поглядів учених та емпіричного матеріалу з'ясувати сучасний стан та визначити стратегічні напрями оперативно-розшукової протидії підрозділами кримінальної поліції злочинам проти власності у великих містах.

Виклад основного матеріалу. Сучасні тенденції розвитку суспільства та території всебічно пов'язані із процесами урбанізації, ріст рівня якої безпосередньо впливає на їх розвиток. Нескладно простежити залежність рівня розвитку певної території від рівня її урбанізації: чим вищий рівень урбанізації країни, тим вищий її рівень соціально-економічного розвитку. У цьому аспекті великий вплив мають так звані великі міста, які, концентруючи в собі колосальні ресурси (демографічні, економічні, політичні, інформаційні й інші), зростають, створюючи певні полюси зростання та розвитку території відповідних регіонів.

Україна – країна високої урбанізації. Тобто велика частина населення країни проживає в містах, які, своєю чергою, мають величезне значення в розвитку економіки держави і соціальної політики. Рівень урбанізації станом на 2017 р. становить 70,1%¹. Рейтинг міст України за населенням більше мільйона осіб очікувано очолює м. Київ. Станом на березень 2019 р. тут зареєстровано 2 888 470 осіб. Але, як стверджують демографи, до цієї цифри можна сміливо додавати ще 2 млн людей, які проживають і працюють у Києві без реєстрації. Очікується, що кількість таких людей буде рости. Населення невеликих містечок і сіл у пошуку роботи, а також кращих умов життя дедалі частіше вибирає місцем проживання саме столицю. На другому місці м. Харків із населенням в 1 444 540 осіб. Реальна кількість мешканців може суттєво відрізнятись

¹ Населення України 2019: цікаві факти. URL: <https://bistrozaim.ua/blog/naselenie-ukrainy>

і продовжує постійно зростати. На третьому місці м. Одеса з показником 1 010 000 осіб². Варто зауважити, що така найважливіша з рис міського способу життя, як висока щільність, підвищує напруження міжособистісних контактів, збільшує кількість злочинних проявів, зокрема злочинів проти власності³.

Своєю чергою, протидія злочинам проти власності є одним із найважливіших завдань правоохоронних органів і, передусім, Національної поліції. Так, Законом України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р. до завдань поліції зараховано надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки й порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави; протидії злочинності (ст. 2).

Відповідно до покладених на неї завдань поліція здійснює превентивну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень, виявляє причини та умови, що сприяють учиненню кримінальних правопорушень, уживає заходів для їх усунення та для виявлення кримінальних правопорушень, припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення, вживає заходів для запобігання та припинення насильства в сім'ї, а також здійснює охорону об'єктів права державної власності та на договірних засадах – фізичних осіб та об'єктів права приватної й комунальної власності тощо (ст. 23)⁴.

Таким чином, законодавець безпосередньо зарахував до обов'язків Національної поліції протидію та запобігання злочинам проти власності та надав їй відповідні повноваження, цим самим проголосив непорушність права приватної власності та недоторканість житла від протиправних посягань (ст.ст. 30, 41 Конституції).

Разом із тим цінність безпеки як базової потреби збільшується настільки, що традиційні методи діяльності Національної поліції з протидії злочинам проти власності є недостатніми, доводиться розробляти нові технології, що реагують на реалії міського середовища. В останні десятиліття заходи попередження злочинності загалом і її окремих видів у великих містах стають актуальною проблемою правоохоронної діяльності⁵. Нині Національна поліція в умовах великого міста поряд із традиційними завданнями виконує і комунікативні функції: роз'яснює маршрути руху, допомагає зорієнтуватися на місці тощо.

Як цікавий досвід підвищення ефективності поліцейської діяльності у великих містах варто навести Нью-Йорк. У місті з високим рівнем вуличної злочинності аж до кінця XX ст. за 25 років вдалося змінити ситуацію і перетворити його на один із найбезпечніших сучасних мегаполісів. Нові методи протидії злочинності потрібні були владі Нью-Йорка, коли за рік (у 1990 р.) від рук злочинців загинуло більше двох тисяч людей. Крім того, загрозливих розмірів сягнула кількість злочинів проти власності зокрема розбійних нападів, грабежів, фактів злочинних посягань на помешкання громадян. Із метою стабілізації оперативної обстановки влада міста ухвалила рішення про використання всіляких ноу-хау в організації протидії злочинам проти власності.

На допомогу поліції впровадили статистичну комп'ютерну систему CompStat (Computer Statistics), що було новітнім досягненням техніки того часу. Така «тривожна карта» дала змогу поліцейським шохвилини бачити місто повністю, виявляти особливо криміногенні райони, вулиці, будинки. Крім того, маючи перед собою інтерактивну загальну картину, стало набагато легше відстежувати злочини проти власності, реєструвати тривожні тенденції, негайно виїжджати на місця правопорушень, прогнозувати шляхи втечі злочинця з місця злочину, локалізувати криміногенні місця скупчення злочинного елементу, проводити превентивну роботу щодо недопущення правопорушень у майбутньому. У разі необхідності керівництво поліції приймало рішення про збільшення кількості співробітників у конкретних районах міста, змінювалися маршрути патрулювання.

Друге нововведення в справі протидії злочинам проти власності Нью-Йорка базувалось на теорії соціологів Джеймса Вілсона і Джорджа Келлінга, названої в подальшому теорією розбитих вікон. Ця теорія розглядає дрібні правопорушення як індикатор криміногенної обстановки і як активний чинник, що впливає на рівень злочинності загалом.

² Населення України 2019: цікаві факти. URL: <https://bistrozaim.ua/blog/naselenie-ukrainy>

³ Голованова Т.В., Денисенко С.В. Особливості охорони громадського порядку в мегаполісах. Науковий вісник Омської академії МВС Росії. 2018. № 2 (69). С. 48–52.

⁴ Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. N 580-VIII.

⁵ Бабенко А.М. Регіональні особливості злочинності в містах і сільських районах запорізької, дніпропетровської та харківської областей. Питання боротьби зі злочинністю. Збірник наукових праць. Вип. 36. 2018. С. 42–60.

З'ясувавши кореляцію загальної міської засміченості вулиць із рівнем антигромадської поведінки, міські служби зробили рішучі заходи з очищення від бруду станцій метрополітену, зупинок громадського транспорту, місць масового перебування людей, задніх дворів ресторанів, кінотеатрів.

Мета виконаної колосальної роботи – привчити населення жити в чистоті, нетерпимо ставитися до бруду, сміття і безладу. Вагони поїздів метро, станції метро та зупинки громадського транспорту щодня відмивалися від малюнків графіті, лайливих слів до тих пір, поки жителі залишили спроби їх бруднити. Водночас влада оголосила «Нульову толерантність» щодо будь-яких дрібних правопорушень – безквиткового проїзду, розпивання спиртних напоїв у громадських місцях тощо. Городян стали масово залучати до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу, що багатьох зупиняло від здійснення повторних правопорушень. Важливим моментом у процесі підвищення ефективності протидії злочинам проти власності стало збільшення кількості патрульних поліцейських у Нью-Йорку на 35%⁶.

Наступним кроком стало впровадження в практичну діяльність тотальної превенції вуличної злочинності, було законодавчо затверджено принцип «зупини і обшукай» (stop and frisk). Новий закон значно розширив поняття «вагомі підстави» для особистого огляду та направлення в поліцію осіб, що викликають підозри в поліцейських. Такі повноваження були необхідні для боротьби з вуличною торгівлею наркотиками, яка набула загрозливих розмірів.

Завдяки перерахованим заходам м. Нью-Йорк став містом із низьким рівнем злочинності, який і нині продовжує знижуватися. Різке зниження числа дрібних порушень, у процесі виявлення фактів неповаги до порядку, правил співжиття призвело до зменшення кількості тяжких злочинів проти власності (у 1990 р. – 22 456 розбійних нападів, у 2016 р. – 3358 розбійних нападів).

При цьому варто врахувати, що населення за цей період зросло з 7,3 млн осіб до 8,5 млн осіб відповідно⁷.

Проаналізувавши організацію діяльності правоохоронних органів у великих містах України на прикладі Києва та Харкова, можна дійти висновку, що такі принципи організації публічної безпеки та правопорядку застосовуються і в нашій державі і безпосередньо впливають на стан протидії злочинам проти власності. Для досягнення дієвих результатів у цьому напрямі у великих містах нашої держави необхідно налагодження належної взаємодії міських служб та органів влади в підтримці чистоти і правопорядку, а також використання в діяльності Національної поліції новітніх досягнень комп'ютерної техніки, що дає змогу віддалено стежити за оперативною обстановкою на вулицях міста.

Окрему увагу варто приділити сучасному стану оперативного реагування на вчинення злочинів проти власності у великих містах різних областей України. Адже одним із пріоритетних завдань, які стоять перед органами і підрозділами Національної поліції, як зазначає Д.М. Ценов, і з ним варто погодитись, є здійснення заходів, спрямованих на функціональну розбудову системи оперативного реагування на вчинення злочинів проти власності та інші правопорушення або події в Україні, а також забезпечення її ефективності, що досягається налагодженою взаємодією оператора «102», диспетчера, оперативного чергового та нарядів поліції⁸.

Зазначимо, що станом на лютий 2019 р. тільки 8 із 10 інформацій про вчинені злочини проти власності надходять на спецлінію «102». Завдяки ужитим заходам у 7 регіонах країни (Волинській, Закарпатській, Київській, Полтавській, Хмельницькій, Чернігівській областях та місті Києві) оператори «102» приймають виклики зі всієї території оперативного обслуговування як із стаціонарних телефонів, так і з мобільних терміналів. Ще у 12 областях оператори «102» приймають дзвінки з мобільних терміналів з усієї області.

Заразом постає питання щодо кадрового посилення відділів організації реагування та служби «102» у великих містах, зазначених регіонах у зв'язку зі збільшенням навантаження з прийому та опрацювання повідомлень громадян у 2–3 рази.

⁶ Голованова Т.В., Денисенко С.В. Особливості охорони громадського порядку в мегаполісах. Науковий вісник Омської академії МВС Росії. 2018. № 2 (69). С. 48–52.

⁷ Голованова Т.В., Денисенко С.В. Особливості охорони громадського порядку в мегаполісах. Науковий вісник Омської академії МВС Росії. 2018. № 2 (69). С. 48–52.

⁸ Ценов Д.М. Оперативно-розшукове забезпечення підрозділами кримінальної поліції досудового розслідування злочинів корисливо-насилницького спрямування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Харків, 2019. 230 с.

Водночас необхідно приділити значну увагу організації роботи служби «102», оскільки в її роботі наявні недоліки, що впливають на швидкість та ефективність реагування на правопорушення.

Як показали результати проведеного дослідження, у кожному без винятку великому місті України через неналежне проведення інструктажів операторів, а також незадовільну організацію роботи старших змін служби «102» події кваліфікуються без урахування настання тяжких наслідків або із безпідставним заниженням ступеня їх тяжкості⁹.

Одним із чинників своєчасного та якісного реагування нарядів поліції на повідомлення громадян є компактне розміщення задіяних у цьому процесі працівників.

Нині лише в Донецькій, Закарпатській, Київській, Полтавській, Сумській, Чернігівській областях та місті Києві забезпечено функціонування розгорнутих ситуаційних центрів, в яких оператори «102», диспетчери, інспектори з моніторингу електронних засобів контролю, ситуаційні аналітики та оперативні чергові працюють в одному приміщенні.

Водночас у Волинській, Дніпропетровській, Івано-Франківській, Миколаївській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській та Чернівецькій областях приміщення диспетчерів та чергових частин (ситуаційних центрів) знаходяться в різних будівлях або частинах міст.

Варто погодитись із тим, що створення повноцінного ситуаційного центру з розміщенням зазначених працівників поліції для більшості регіонів є складним процесом, проте це є неминучим етапом побудови якісної системи реагування¹⁰.

Інше актуальне питання, яке потребує комплексного вирішення, – це централізація та диспетчеризація управління всіма видами нарядів на всій території великих міст нашої держави.

Нині оператор «102» та диспетчер у межах своєї компетенції мають реагувати на всі правопорушення або події в регіоні із залученням наявних сил та засобів поліції, як це відбувається в м. Київ та ще 4 регіонах країни – Закарпатській, Полтавській, Хмельницькій та Чернігівській областях.

Крім зазначеного, на ефективність оперативного реагування на вчинення злочинів проти власності суттєво впливає наявність достатньої кількості в регіонах діючих нарядів поліції, насамперед груп реагування патрульної поліції.

Нині внаслідок некомплекту груп реагування патрульної поліції на службу заступає лише 73% працівників вказаної служби, із загальної кількості запланованих (837 із 1155).

Найгірша ситуація склалася в Дніпропетровській (30%, 58 із 83), Житомирській (32%, 28 із 41), Київській (39%, 83 із 136), Миколаївській (33%, 22 із 33), Одеській (50%, 35 із 70) та Черкаській (33%, 31 із 46) областях, де некомплект груп реагування патрульної поліції становить від 30 до 50%.

Водночас наявні суттєві недоліки та прорахунки в організації роботи секторів реагування патрульної поліції та їх нарядів із відпрацювання повідомлень про правопорушення або події, серед яких більшість вчинення злочинів проти власності.

Нині правових основ, що закріплюють спеціальний статус поліцейського в мегаполісах або інших великих містах, немає. Поліцейські мають право застосовувати фізичну силу, спеціальні засоби і вогнепальну зброю суворо на підставах, передбачених законом, володіючи рівною сукупністю прав і обов'язків, незалежно від місця служби. Винятком можна назвати Лондон, де патрульні за весь час функціонування поліції не озброювалися вогнепальною зброєю, бо влада вважала це зайвим. Зброя знаходиться в патрульних поліцейських автомобілях, її вони не демонструють населенню. Однак влітку 2016 р. у відповідь на серію терористичних актів, які відбулися в Європі, на патрулювання лондонських вулиць було направлено додатково 600 озброєних співробітників. Решта лондонських поліцейських, як і раніше, патрулюють вулиці без зброї.

⁹ Ценов Д.М. Оперативно-розшукове забезпечення підрозділами кримінальної поліції досудового розслідування злочинів корисливо-насиленницького спрямування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Харків, 2019. 230 с.

¹⁰ Шендрік В.В. Попередження злочинів оперативними підрозділами органів внутрішніх справ України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Харків, 2012. 40 с.

Разом із тим система оперативного реагування не буде ефективно працювати без належного забезпечення груп реагування патрульної поліції логістичними пристроями, яких на нині в розпорядженні Головних управлінь лише 882 одиниці (згідно з інформацією Департаменту організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України).

Крім того, варто наголосити на тому, що не тільки наряди патрульної поліції, а й слідчо-оперативні групи, які виїжджають на вчинені злочини проти власності та інші резонансні події, мають бути оснащені планшетами з програмним забезпеченням LIS-M.

Виконання зазначеного заходу сприятиме максимальному скороченню часу прибуття слідчо-оперативної групи до заявника.

Крім того, збільшення кількості логістичних пристроїв не тільки в нарядів поліції, а й у слідчо-оперативних груп дасть змогу більш широко застосовувати в практичній діяльності поліції спрощений порядок розгляду заяв і повідомлень без ознак кримінальних правопорушень.

Поза увагою керівництва більшості головних управлінь залишається питання створення в регіонах розгалуженої системи відеоспостереження з можливістю моніторингу отриманої з неї інформації в ситуаційних відділах (чергових частинах).

Нині до ГУНП виведено майже 7,2 тис. систем відеоспостережень (7183), що в середньому становить 17 відеокамер на 100 тис. населення.

Водночас ми можемо констатувати наявність розгалуженої системи відеоспостереження в Донецькій області та місті Києві. Працівники Київської поліції мають змогу опрацьовувати інформацію щодо вчинення злочинів проти власності з 4019 відеокамер, що становить 56% від загальної їх кількості по країні.

Крім цього, на стан оперативного реагування на вчинення злочинів проти власності негативно впливає відсутність належної взаємодії підрозділів кримінальної поліції з управліннями патрульної поліції у великих містах.

Зокрема, у Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Тернопільській та Львівській областях планами організаційних і практичних заходів ГУНП не передбачено вжиття з управліннями патрульної поліції будь-яких спільних заходів.

У всіх без винятку регіонах наявні факти неналежного реагування на вчинення злочинів проти власності (відпрацювання викликів у «телефонному режимі» без виїзду на місця подій, формування інших завдань, не пов'язаних із реагуванням на події тощо) у зв'язку з відсутністю з боку диспетчерів ГУНП та працівників чергової служби управління патрульної поліції контролю за місцезнаходженням нарядів патрульної поліції, а також своєчасністю та повнотою вжитих ними заходів.

Поряд із незадовільною організацією в окремих регіонах країни роботи з реагування на вчинення злочинів проти власності мають місце чисельні факти укриття таких злочинів від обліку – шляхом невірної початкової кваліфікації під час отримання повідомлення та в подальшому відкриття кримінальних проваджень за ознаками нетяжких правопорушень.

Окремо зауважимо, що на ефективність організації протидії злочинам проти власності великих міст впливають їхні характер, історія, особливості, привабливість для туристів. У цьому контексті доцільно виділити два види великих міст – «туристичні» і «гостьові», центри тяжіння значної кількості людей на нетривалий термін: туристів, відрядних, мігрантів, студентів тощо.

Протидія підрозділами кримінальної поліції злочинам проти власності у великих містах «туристичного спрямування» ускладнюється тим, що до загальних функцій поліцейських додається контроль і управління великим потоком громадян, короткочасно присутніх у місті, які погано в ньому орієнтуються. Постійна концентрація великих мас людей змінює кримінологічну ситуацію, породжує нові тенденції в діяльності поліції¹¹. Спеціально для контролю за туристами в таких країнах, як Єгипет, Індія, Таїланд, Шрі-Ланка, Туреччина, ОАЕ, Ізраїль, створені загони туристичної поліції, задіяні в управлінні, регулюванні

¹¹ Деревягін О. О. Організація і тактика запобігання злочинам підрозділами карного розшуку в курортній місцевості АР Крим (за матеріалами діяльності ГУМВС України в АР Крим) : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09. Львів : Льв.ДУВС, 2010. 286 с.

і розвантаженні пасажирських, вантажопасажирських потоків транспортного комплексу мегаполісів. До співробітника туристичної поліції висуваються додаткові кваліфікаційні вимоги знання іноземних мов (щонайменше англійської мови), місць розташування історичних пам'яток, культурних центрів, маршрутів прямування до них. Як свідчить аналіз практичної діяльності іноземних органів поліції, до поліцейських туристичної поліції на вулицях великих міст звертаються не тільки іноземці, а й городяни, які недостатньо знають своє місто.

Висновки. Підбиваючи підсумки, варто зазначити, що удосконалення оперативно-розшукової протидії злочинам проти власності у великих містах передбачає використання новітніх досягнень науки і техніки, які дають змогу миттєво отримувати інформацію про вчинений злочин, здійснити ідентифікацію особи правопорушника та задіяти дієві комплексні заходи превентивного характеру. Реалізація зазначених заходів зумовлює необхідність визначення окремих концептуально-стратегічних напрямів підвищення ефективності оперативно-розшукової протидії злочинам проти власності у великих містах: 1) створення належної функціональної розбудови системи оперативного реагування на вчинення злочинів проти власності та інші правопорушення або події в Україні, а також забезпечення її ефективності, що досягається налагодженою взаємодією оператора «102», диспетчера, оперативного чергового та нарядів поліції; 2) зниження рівня злочинів проти власності завдяки розгалуженій системі відеоспостереження, створеної завдяки тісній взаємодії органів виконавчої влади, місцевого самоврядування і громадян, яка дасть змогу негайно реагувати на протиправну поведінку; 3) потреба постійного моніторингу оперативної обстановки у великих містах, аналіз і миттєве реагування на вчинені протиправні дії, з урахуванням великого обсягу інформації в них обґрунтована необхідність створення у складі кримінальної поліції спеціальних підрозділів із кримінального аналізу на рівні територіальних ГУНП; 4) оснащення логістичними пристроями не тільки нарядів поліції, а й слідчо-оперативних груп всіх територіальних ГУНП надасть змогу ширше застосовувати в практичній діяльності поліції спрощений порядок розгляду заяв і повідомлень без ознак кримінальних правопорушень; 5) великі міграційні потоки (у тому числі «маятникова» міграція) великих міст України визначають доцільність створення туристичної поліції, яка, крім традиційних функцій із забезпечення громадської безпеки та публічного порядку, здатна виконувати функції превенції та протидії злочинам проти власності, оперативне реагування на звернення громадян та надання кваліфікованої допомоги жителям і гостям великих міст.

Анотація

Метою дослідження є вивчення сучасного стану та визначення стратегічних напрямів оперативно-розшукової протидії злочинам проти власності у великих містах. Методика включає детальний комплексний аналіз та узагальнення наявного науково-теоретичного матеріалу із порушеної проблематики, на основі якого робляться обґрунтовані світоглядні висновки та рекомендації щодо розкриття сутності досліджуваних понять. На основі систематизованого матеріалу визначено стратегічні напрями оперативно-розшукової протидії злочинам проти власності у великих містах. Удосконалення оперативно-розшукової протидії злочинам проти власності у великих містах передбачає використання новітніх досягнень науки і техніки, які дають змогу миттєво отримувати інформацію про вчинений злочин, здійснити ідентифікацію особи правопорушника та задіяти дієві комплексні заходи превентивного характеру. Реалізація зазначених заходів зумовлює необхідність визначення концептуально-стратегічних напрямів підвищення ефективності оперативно-розшукової протидії злочинам проти власності у великих містах. Результати дослідження спрямовані на необхідність осмислення проблем, які виникають у процесі оперативно-розшукової протидії злочинам проти власності у великих містах та сприятимуть підвищенню ефективності такої діяльності.

Summary

The purpose of the study is to study the current state and determine the strategic directions of operative-search counteraction to crimes against property in big cities. The methodology includes a detailed complex analysis and generalization of the available scientific and theoretical material on the raised issues, on the basis of which substantiated worldviews are made and recommendations for disclosure of the essence of the stud-

ied concepts. On the basis of systematic material, strategic directions of operative-investigative counteraction to crimes against property in big cities were determined. Improvement of operative-search counteraction to property crimes in big cities involves the use of the latest achievements of science and technology, which allow you to instantly get information about the crime, to identify the offender, and to take effective comprehensive preventive measures. The implementation of these measures necessitates the definition of conceptual and strategic directions of increasing the effectiveness of operational and search counteraction to crimes against property in big cities. The results of the study are aimed at comprehending the problems that arise in the process of investigative and counteraction to crimes against property in big cities and will help to increase the effectiveness of such activities.

Використана література:

1. Населення України 2019: цікаві факти. URL: <https://bistrozaim.ua/blog/naselenie-ukrainy>
2. Голованова Т.В., Денисенко С.В. Особливості охорони громадського порядку в мегаполісах. *Науковий вісник Омської академії МВС Росії*. 2018. № 2 (69). С. 48–52.
3. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. N 580-VIII.
4. Бабенко А.М. Регіональні особливості злочинності в містах і сільських районах запорізької, дніпропетровської та харківської областей. *Питання боротьби зі злочинністю*. Збірник наукових праць. Вип. 36. 2018. С. 42–60.
5. Ценов Д.М. Оперативно-розшукове забезпечення підрозділами кримінальної поліції досудового розслідування злочинів корисливо-насиленницького спрямування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Харків, 2019. 230 с.
6. Шендрік В.В. Попередження злочинів оперативними підрозділами органів внутрішніх справ України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Харків, 2012. 40 с.
7. Дерев'ягін О.О. Організація і тактика запобігання злочинам підрозділами карного розшуку в курортній місцевості АР Крим (за матеріалами діяльності ГУМВС України в АР Крим) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Львів : Льв. ДУВС, 2010. 286 с.

Oleksii Dereviahin,

Associate Professor at the Department of Operative and Searching Activity and Detection of Crimes
of the Faculty № 2

Kharkiv National University of Internal Affairs